

Yemek yardımından faydalanan memurlardan da Maliye Bakanlığı tarafından açıklanan ve kesilebilecek asgari miktarları belirleyen 1 sıra nolu 2007 yılı bütçe uygulama talimatına göre gösterge rakamları dikkate alınarak Bütçe uygulama talimatında belirtilen miktarlar kadar yemek bedeli alındığını, Sayıştay Temyiz Kurulunun 5.2.2008 tarih ve 29874 sayılı kararının olduğu ve bu karar doğrultusunda tazmin hükmünün kaldırılması

Temyiz Kurulu Kararı

Saymanlık Adı : Diyarbakır Bağlar Belediyesi

Yılı : 2006

Dairesi : 2

İlan No : 988

Değer No : 32611

Tutanak No : 33603

Tutanak Tarihi : 13.09.2011 TEYİZ KURULU KARARI

Dünyada mevcut belgelerin öncelikli incelenebilmesinden sonra gerekli görüldüğü;

1- 988 sayılı ilanın 1 nci maddesiyle, Diyarbakır Bağlar Belediyesinde, yemek yardımının memurlardan ekikk kesilmesi sonucu 71.567,88- TL'ye tazmin hükmü verilmiştir.

Dilekçeler dikkatesinde özetle;

Yemek konulan ödemelerin gerekçe anında bir maliyet olmayıp bütçe hazırlama rehberine göre personel sayısı dikkate alınarak hazırlanan standart maliyeti ifade etmekte olduğuna, bütçeye ödenen yemek maliyetinin yarısını aşmamacak şekilde tespit edilip konulduğuna, yönetmelikteki amacın, konulan ödemelerin beldeyinin yıl bütçesinde yer almasını sağlamak olduğu, 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu gereği ödenenğin olmayıp bir iş için ihalede de çıkarılmayacağı; mevzuata uygun olarak gerçekleştirildiği; bütçeye gerekli ödenimin konulduğuna ve kanuna uygun olarak ihaleinin gerçekleştirildiğini belirtmiştir.

Konu gereği memurlara sağlanması gereken yemek ihtiyacının belediye tarafından ihale ile Multinet Kurumsal Hizmetler A.Ş. ile akdedilen yemek sözleşmesi gereğince sağlandığına.

Yemek yardımından faydalanan memurlardan da Haliye Bakanlığa tarafından açılacak ve kesilebilecek asgari miktarları belirleyen 1 sıra nolu 2007 yılı bütçe uygulama talimatına göre gösterge rakamları dikkate alınarak bütçe uygulama talimatında belirtilen miktarlar kadar yemek bedeli alındığına.

Sayıştay Temiz Kurulunun 5.2.2008 tarih ve 29074 sayılı kararının olduğu ve bu karar doğrultusunda tazmin hükümünün kaldırılmasını istemislerdir.

Sayıştay Savcılığının mütalaaı ise ilanın 1 nci maddesindeki tazmin kararının onanması yönündedir.

457 sayılı Devlet Memurları Kanununun 212. maddesinde dayanılarak çıkarılan Devlet Memurları Yemek Yardımı Yönetmeliği'nin 4. maddesinde;

"Yemek yardımının gerçekleştirildiği giderler, yemek maliyetlerinin yarısını aşmamacak üzere, bu yönetmelik kapsamına dahil memur kadrosu addine göre kurum bütçelerine konacak ödemelerle karşılanır.

Ödenek ödenen yemek servisi kurulacak kurumdaki memur sayısı dikkate alınmak suretiyle yapılır. Yemek bedelinin bütçeden karşılanmaması kısım yemek yiyeceklerden alınır. 2155 sayılı Bazı Kamu Personeline Tayin Bedeli Verilmesi Hakkındaki Kanuna göre tayin bedeli verilen personeli ile sözleşmeli olarak dağıtılanlara, bu yönetmelike göre yemek yardım yapılan yemek servislerinde yemekleri halinde yemek bedelinin tamamı kendilerinden alınır." denilmektedir.

Bu maddeden önce, kurum bütçesinden kadrolu memurların her gün yiyebilecekleri ihmaline karşılık konulan yemek yardım ödemelerini aşmamacak üzere harcama yapılabilir.

Yemek maliyetinin bütçeden karşılanamayacak olan kısmı yemek yiyeceklerden karşılanacaktır. Yemek yiyeceklerden alınacak yemek ücretleri tarifesi ise, her yılbaşında Bütçe Uygulama Talimatı ile asgari rakamlar üzerinden belirlenmekte olup, kurumlar yemek maliyetinin kalan yarısını karşılayacak şekilde bu rakamların daha üstünde fiyatlar tespit edilebilmektedir.

Bütçeye konulan ödemeler gerekçe anında bir maliyet olmayıp bütçe hazırlama rehberine göre personel sayısı dikkate alınarak hazırlanan standart maliyeti ifade etmektedir. Dolayısıyla bütçeye ödenek, yemek maliyetinin yarısını aşmamacak şekilde tespit edilip konulmaktadır.

Tazmin hükmü, Devlet Memurları Yemek Yardımı Yönetmeliği'nin 4. maddesinde yer alan, "Yemek yardımının gerçekleştirildiği giderler, yemek maliyetlerinin yarısını aşmamacak üzere bu yönetmelik kapsamına dahil memur addine göre kurum bütçelerine konulacak ödemelerle karşılanır. Yemek bedelinin bütçeden karşılanmaması kısım yemek yiyeceklerden alınır." hükmüne dayanmaktadır.

Yönetmeliğin 5. 6 ve 7. maddelerinden yemek yardımının, memurlara kurumlara oluşturulacak veya oluşturulmuş yemek servisleri aracılığıyla verilmesine göre düzenlendiği anlaşılmakta; servisler aracılığıyla verilen ve yarısı yemek yiyeceklerden alınacağı belirtilen yemek maliyetinin nasıl belirleneceği ise anılan Yönetmeliğin 9. maddesinde açıklanmaktadır. Yönetmeliğin anılan 9. maddesinde ise; "Yönetmeliğin 4 üncü maddesinin uygulanmasında, kurum kadrolarında olup, yemek servisinde görevlendirilen personel giderleri kira, amortisman, su, elektrik ve havagazı giderleri yemek maliyetine dahil edilmez." hükmü yer almakta; 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu'nun 4. maddesinde göre de yemek ihtiyacının ihale yolu ile temini mümkün bulunmaktadır. Bu hükümler birlikte değerlendirildiğinde, yemek yiyeceklerden alınacağı belirtilen yemek bedelinin, Yönetmeliğin 9. maddesi ile yemek maliyetine dahil edilemeyecek unsurlardan düğümesi, kalan tutarın yarısının yemek yiyeceklerden alınması gerekir. İhale yolu ile yapılan yemek alanlarında ise bu unsurlara tekebül eden payın hesabı mümkün bulunmamaktadır. Bu nedenle yemek maliyetinin büyük kısmını oluşturan bu unsurlara tekebül eden tutardan sonra kalan kısım yarısını tekebül edeceği düğümlen Haliye Bakanlığa'nca yaptırılan yemek bedellerinin yemek yiyeceklerden alınması yeterli bulunmaktadır.

Dünyada mevcut belgelerin öncelikli incelenebilmesinden Diyarbakır Bağlar Belediyesinde yıl içinde memurların 80'e yemeği ihtiyacının, yemek ihalesi sonucunda ihaleyi kazanan Multinet Kurumsal Hizmetler A.Ş. adlı yemek firmasından karşılandığı.

Yapılan ihale sözleşmesine göre 1 ögün yemek bedelinin 12,39 YTL. (KDV DAHİL), olarak belirlendiği, her ay düzenlenen hak edişler ise ay içinde yemek yiyecek memurların fiilen çalıştığı iş günü sayısı dikkate alınarak, bu rakam üzerinden adı geçen firmaya ödeme yapıldığı.

Bunun karışıldığında memurlara yapılan masn ödemelerine esas bordrolardan, yemek addine göre yemek katkı payı kesildiği,

Kesintilerinin ise 14.03.2006 tarih ve 26649 sayılı Resmî Gazetede yayınlanan 1 sıra Nolu'nun 2006 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Uygulama Talimatında yer alan ek göstergelere göre değişen an az yemek bedelleri üzerinden yapıldığı görülmüştür.

Söz konusu olayda Yemek Yardım Yönetmeliğindeki amacın, konulan ödemelerin belediyenin yılı bütçesine, belediye bütçe muhasebe usul ve yönetmeliğine uygun olarak ihale yolu ile alın yapılması suretiyle yerine getirilmiş olup konulmuş ödenekler aşımından ve Bütçe Uygulama Talimatında belirtilen tutarlar yemek yiyecek memurlardan tahsil ediliğinden dilekci idaralarının kabulü ile 988 sayılı ilanın 1 maddesiyle 71.567,88 YTL' ye ilişkin olarak verilen tazmin hükümünün KALDIRILMASINA,

2- 988 sayılı ilanın 2, 3, 4, 5, 6, 7 nci maddeleriyle, Belediye Başkanlığı ile memur sendikası arasında akdedilen Sosyal Denge sözleşmesine istinaden belediyeye göre yemek memurlara 457 sayılı Devlet Memurları Kanununa aykırı olarak sosyal denge adı altında ödeme yapılması nedeniyle tazmin hükmü verilmştir.

Getir Vergisi Kanunu ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair 6009 sayılı Kanunun Geçici 8. Madde hükmü aynı şöyledir:

"Konusu suç teşkil etmemek ve kesilebilmesi bir yargı kararına müstet olmaksaydı, bu Kanunun yarısını tarihinde kadar, memur temsilcileri ile toplu iş sözleşmesi akdederek veya başka bir tasarrufta bulunarak belediye, büyükşehir belediyesi ve il özel idaresinde çalışan kamu personeline her ne ad altında olsun olsun ek ödeme bulunmaları nedeniyle kamu görevlileri haklarında idari veya mali yargılama ve tahkikat yapılması, bağlatılanlar işlenenden kaldırılır."

Bu hüküm karışında İzmir Buca Belediyesi Saymanlığı 2008 yılı hesabi ile ilgili olarak Sayıştay 2. Dairesince çıkarılan 988 sayılı ilanın, 6009 sayılı Kanunun Geçici 8. Maddesi kapsamında bulunmadığı anlaşılan 2-3-4-5-6-7 nci maddeleri hakkında mali yargılama ve tahkikat yapılmayacağından temyiz konusu doğuyun ilgili maddelerinin işlenenden Kaldırılmasına,

3- 988 sayılı ilanın 8 nci maddesiyle, Belediye Başkan Yardımcısı Mahmut KORKMAZ'a belediye bütçesinden kıdem tazminatı ödemesi yapılması nedeniyle 49.043,49 TL. tazmin hükmü verilmiştir.

Dilekçeler dikkatesinde özetle;

Mahmut KORKMAZ'a ödenen 49.043,49- TL kıdem tazminatının DISKI tarafından ödenmesi hususunu Diski Genel Müdürlüğüne bildirildiğini, Diski Genel Müdürlüğü cevabı yarısında kıdem tazminatının kişinin son görev yaptığı kamu kuruluşunca ödemesi gerektiği ve kıdem tazminatının DISKI'nin ödemesi gerektiği yolumda bir yargı kararının olmadığının bildirildiğini. Durumun hukuk işlerine bildirildiğini ve gerekli takip işlemlerinin yapılarak tahsil edileceğini ifade etmişlerdir.

Sayıştay Savcılığın mütalaaı ise ilanın 8 nci maddesindeki tazmin kararının onanması yönündedir.

4857 sayılı İş Kanununun "Tanımlar" başlıklı 2. maddesinde; "Bir iş sözleşmesine dayanarak çalışan gerçek kişiye işçi, işçi çalıştırarak gerçek veya tüzel kişiliği olmayan kurum ve kuruluşlara işveren, işçi ile işveren arasında kurulan ilişkiye iş ilişkisi denir. İşveren tarafından mal veya hizmet üretmek amacıyla maddi olan ve olmayan unsurlar ile işçinin birlikte örgütlediği birime işyeri denir" denilmek suretiyle işçi, işveren, iş ilişkisi ve işyeri kavranılan tanımlanmıştır.

Aynı Kanunun 120. maddesi ile de 25/08/1971 tarihli ve 1475 sayılı İş Kanunu'nun 14 üncü maddesi hariç diğer maddelerinin yürürlükten kaldırıldığı hükmü bağlanmıştır.

Yürürlüğü devam eden 1475 sayılı İş Kanununun 14. maddesinde ise; "Bu Kanuna tabi işçilerin kıdem artırımların:

1. İşveren tarafından bu Kanunun 17 nci maddesinin II numaralı bendinde gösterilen sebepler dışında,

2. İşçi tarafından bu Kanunun 16 nci maddesi uyarınca

3. Nüvazıf asaletik hizmetli dolayısıyla,

4. Bağlı bulundukları kanunla kurulu kurum veya sandıklarından yaşlılık, emeklilik veya malullük aylığı yahut toptan ödeme almak amacıyla;

Feshedilmesi veya kadının evliliği tarihten itibaren bir yıl içerisinde kendi arzusu ile sona erdirmesi veya işçinin ölümü sebebiyle son bulması hallerinde işçinin işe başladığı tarihten itibaren hizmet akdinin devamı süresince her geçen tam yıl için işverence işçiyi 30 günlük ücreti tutarında kıdem tazminatı ödenir. Bir yıldan artan süreler için de aynı oran üzerinden ödeme yapılır." hükmüne yer vermiştir.

5393 sayılı Belediye Kanunu'nun "Norm Kadro ve Personel İstihdamı" başlıklı 49. maddesinin yedinci fıkrasında ise;

"Norm kadrosunda belediye başkan yardımcısı bulunan belediyelerde norm kadro sayısına bağlı kalmaksızın; belediye başkanı, zorunlu görüldü takdirde, nüfusu 50.000'e kadar olan belediyelerde bir, nüfusu 50.001-200.000 arasında olan belediyelerde iki, nüfusu 200.001-500.000 arasında olan belediyelerde üç, nüfusu 500.000 ve fazla olan belediyelerde dört belediye meclis üyesi belediye başkan yardımcısı olarak görevlendirilir. Bu şekilde görevlendirilen meclis üyelerine belediye başkanına verilen ödemelerin 2/3'ünü aşmamacak üzere belediye meclisi tarafından belirlenmek aylık ödenek verilir ve taleplerine göre bir sosyal güvenlik kurumu ile ilişkilendirilir. Bu şekilde görevlendirme, memuriyete geçiş, sözleşmeli veya işçi statüsünde çalışıp dahi işgiller açısından herhangi bir hak teşkil etmez ve belediye meclisinin görev süresini aşmamacak. Sosyal güvenlik prim ve benzeri giderlerden kurum karışıklıları belediye bütçesinden karşılanır" hükmü yer almaktadır.

Ödenek emri belgesi ile kendisine kıdem tazminatı ödemesi yapılan Belediye Başkan Yardımcısı Mahmut Korkmaz'ın Diyarbakır Büyükşehir Belediyesi Su ve Kanalizasyon İdaresi Genel Müdürlüğünden (DISKI) alınan 02.07.2008 tarihli yazısı göre; 29.07.1980 tarihinde Diyarbakır Belediyesi Sular İdaresi Müdürlüğünde kadrolu işçi olarak göreve başlamış olup, 20.03.2004 tarihinde yapılan yerel seçimlerde Diyarbakır Bağlar Belediyesi meclis üyeliğine seçilmiştir. Adı geçen kişi DISKI ile Belediye İş Sendikası arasında imzalanmış 13.02.2006 tarihinde 06.07.2004 tarihinde 12 Ay (1 yıl) süre ile ücretlisi işine ayrılmış ve sözleşmesinin askıda olduğu 23.07.2004 tarihinde, 5393 sayılı Belediye Kanununun 49. maddesinin 7. fıkrasına istinaden Belediye Başkan Yardımcılığına getirilmiş ve gene aynı fıkra ile alan hükmüne istinaden kendi talebi ile Sosyal Sigortalar Kurumu (SKK) ilişkilendirilmiştir.

Adı geçen kişi, 06.07.2005 tarihinde DISKI'ne iş başı yapmış ve 08.07.2005 tarihinde Tevrik 12 Ay (1 yıl) süre ile ücretlisi işine ayrılmış bu süreç zarfında Belediye Başkan Yardımcısı görevini sürdürmüştür. 13.02.2006 tarihinde vermiş olduğu dilekçe ile 14.03.2006 tarihinden geçerli emekli olma talebi üzerine Sosyal Sigortalar Kurumu Başkanlığı Diyarbakır İl Müdürlüğü tarafından, Diyarbakır Bağlar Belediyesi Başkanlığına hitaben 5393 sayılı Kanunun 49. maddesinin istinaden Mahmut Korkmaz'ın SKK ile ilişkilendirilmesi ve ilgili kişi için Bağlar Belediyesi tarafından SKK praterinin yatırılması olması nedeni ile emeklilik işlemlerini düzenlemesi üzerine ilgili kişiye kıdem tazminatı Bağlar Belediyesi tarafından ödenmiştir.

Yukarıda yer verilen mevzuat hükümleri ve ilgili kişiye ait hizmet bilgileri birlikte değerlendirildiğinde; ilgilinin Bağlar Belediye Başkanlığında 5393 sayılı Kanunun 49. maddesine istinaden yapmış olduğu Başkan Yardımcılığı görevi nedeni ile kendi talebine bağlı olarak SKK'yla ilişkilendirilmesi olması, ve Bağlar Belediyesi ile ilgili kişi arasında işçi işveren ilişkisi kurulmasına ne de kişinin Belediye Başkan Yardımcılığı görevi ile 4857 sayılı İş Kanununa göre işçi sayılmasına imkan vermektedir. İlgili kişinin Toplu İş Sözleşmesinin söz konusu maddesine göre ücretlisi işine ayrılmış sözleşme ilişkisini ortadan kaldırmamaktadır.

Bu nedenle ilgili kişi için kıdem tazminatı tutarı DISKI ile Belediye İş Sendikası arasında imzalanmış Toplu İş Sözleşmesi hükümlerine göre DISKI tarafından ödemesi gerekmektedir.

İlgilinin Bağlar Belediye Başkanlığında 5393 sayılı Kanunun 49. maddesine istinaden yapmış olduğu Başkan Yardımcılığı görevi nedeni ile kendi talebine bağlı olarak SKK'yla ilişkilendirilmesi olması, 4857 sayılı İş Kanununun anılan hükmü çerçevesinde ilgili kişinin işçi olarak tanımlanmayacağı gibi bu şekilde kurulan ilişki de işçi - işveren ilişkisi değildir. Ortaya çıkan bu hukuki durum 5393 sayılı Belediye Kanununun 49. maddesinde yer alan hükmüne istinaden bir görevlendirilmiştir. Bu göre sırasında ilgilinin talebine göre bir sosyal güvenlik kurumu (Sosyal Sigortalar Kurumu) ile ilişkilendirilmesi ilgililerin sosyal güvencelerinin sağlanmasına yöneliktir.

Bununla birlikte DISKI ayrı bütçesi ve muhasebesi olan, tüzel kişiliğe haiz bir Kurumdur. Şahsın son görev yaptığı yer olan DISKI Genel Müdürlüğünden kıdem tazminatının alınması gerekmektedir.

Dolayısıyla Mahmut KORKMAZ'a kıdem tazminatının DISKI Genel Müdürlüğü tarafından ödemesi gerekirken Diyarbakır Bağlar Belediyesi tarafından ödemesi sonucu 988 sayılı ilanın 8 nci maddesiyle ikinci daire tarafından verilen 49.043,49 TL tazmin hükümünün TASDİKINE ,

4- 988 sayılı ilanın 9 üncü maddesiyle tazmin hükümünün 2.106,57 YTL'nin, 04.05.2010 tarih ve 752/2 nolu muhasebe işlen fişiyile tahsil edildiği bildirilmiş olup hükümden sonra yapılan bu tahsilat ilam hükümünün infazı mahiyetinde olduğu ve ilam hükmüne karşı herhangi bir itiraz da söz konusu bulunmadığı cihetle bu hususta Kurulmuşca YAPILACAK İŞLEM OLMADIGINA,

5- 988 sayılı ilanın 10 üncü maddesiyle tazmin hükümünün 634,30 YTL'nin, 27.04.2010 tarih ve 752/3 nolu muhasebe işlen fişiyile tahsil edildiği bildirilmiş olup hükümden sonra yapılan bu tahsilat ilam hükümünün infazı mahiyetinde olduğu ve ilam hükmüne karşı herhangi bir itiraz da söz konusu bulunmadığı cihetle bu hususta Kurulmuşca YAPILACAK İŞLEM OLMADIGINA,

6- 988 sayılı ilanın 11 nci maddesiyle tazmin hükümünün 526,59 YTL'nin, 27.04.2010 tarih ve 752/4 nolu muhasebe işlen fişiyile tahsil edildiği bildirilmiş olup hükümden sonra yapılan bu tahsilat ilam hükümünün infazı mahiyetinde olduğu ve ilam hükmüne karşı herhangi bir itiraz da söz konusu bulunmadığı cihetle bu hususta Kurulmuşca YAPILACAK İŞLEM OLMADIGINA,

7- 988 sayılı ilanın 12 nci maddesiyle tazmin hükümünün 1.200,00 YTL'nin, 27.04.2010 tarih ve 752/5 nolu muhasebe işlen fişiyile tahsil edildiği bildirilmiş olup hükümden sonra yapılan bu tahsilat ilam hükümünün infazı mahiyetinde olduğu ve ilam hükmüne karşı herhangi bir itiraz da söz konusu bulunmadığı cihetle bu hususta Kurulmuşca YAPILACAK İŞLEM OLMADIGINA,

8- 988 sayılı ilanın 13 üncü maddesiyle tazmin hükümünün 1.200,00 YTL'nin, 27.04.2010 tarih ve 752/6 nolu muhasebe işlen fişiyile tahsil edildiği bildirilmiş olup hükümden sonra yapılan bu tahsilat ilam hükümünün infazı mahiyetinde olduğu ve ilam hükmüne karşı herhangi bir itiraz da söz konusu bulunmadığı cihetle bu hususta Kurulmuşca YAPILACAK İŞLEM OLMADIGINA,

Karar verildiği 13.09.2011 tarih ve 33603 sayılı tutanmakta yazılı olmakta iş bu ilam tanzim kılındı.